

Instagram: stela_knjige

Facebook: stela

www.stelaknjige.rs

NASLOV ORIGINALA

Lynda La Plante

Buried

Copyright © La Plante Global Limited, 2020

Originally published in the English language in the UK as 'Buried' by Bonnier Zaffre, an imprint of Bonnier Books UK Limited, London.

Za izdanje na srpskom jeziku © Publik praktikum 2024

ZA IZDAVAČA

Marko Sabovljević

UREDNIK

Marina Sabovljević

LEKTURA I KOREKTURA

Borka Slepčević

DIZAJN KORICA

Siniša Subotić

SLOG I PRELOM

Dizajn studio Layout

ŠTAMPA

Alpha print, Zemun

TIRAŽ

1.000

IZDAVAČ

Publik praktikum, imprint Stela

Dobrovoljačka 10/I, Zemun

office@publikpraktikum.rs

011/4202 544; 011/4202 545

GODINA IZDANJA

2024

Sva prava zadržana. Nijedan deo ove knjige ne sme se kopirati ni prenositi u bilo kom obliku ili bilo kojim sredstvima, elektronskim ili mehaničkim, uključujući fotokopiranje, snimanje ili bilo koji sistem za skladištenje i pretraživanje informacija, bez pismenog odobrenja izdavača.

LINDA LA PLANT

ZAKOPANA PROŠLOST

Preveo s engleskog
Boban Jakovljević

Stela

*Ova knjiga je posvećena humanitarnom udruženju
za pomoć deci „Variety”. Pre nego što pročitate knjigu,
molim vas, pogledajte divne stvari kojima se ovo udruženje
bavi na www.variety.org.uk. Ponosna sam što sam njihova
ambasadorka i što im dajem podršku.*

PROLOG

1994.

Na nežnoj svetlosti titravih sveća soba je izgledala kao filmski set: pet žena uživalo je u slavljeničkoj večeri. Kad se trapava služavka nagnula da joj dopuni čašu, niko nije primetio čudni sjaj u budnim očima počasne gošće. Dok se smešila i ljupko klimala glavom, izgledala je kao da uživa u svakom trenutku ovog čudno neočekivanog ponovnog okupljanja. U stvari, čekala je. Znala je da žele nešto i ove noći, prve po njenom izlasku iz zatvora, sumnjičavi um Doli Rolins grozničavo je radio.

Nije se nadala dočeku kad je tog jutra izašla iz Holoveja, ali crni mercedes je čekao ispred glavnog ulaza. Kad je šofer otvorio vrata, predao joj je pozivnicu da se pridruži „prijateljicama” na večeri u Grandžu, velikoj palati. Pozivnicu je rukom napisala Ester Friman, koja je kratko bila u istom zatvorskom bloku kao Doli, pa je Doli, iako svesna da ne bi trebalo, ušla u kola. Na kraju krajeva, nije imala kuda drugo da ode.

Kad su se kola zaustavila na šljunčanom prilazu, Grandž je bio u mraku, a iznutra je dopirao prijatan sjaj. Delovao je toplo, gostoljubivo. Tipično za Ester, pomislila je Doli, uvek teži dramatičnom efektu. Idući ka ulaznim vratima, shvatila je da je to trebalo da joj skrene pažnju s oronulosti palate. Stvarno tipično za Ester!

Vrata je otvorila devojka odevena kao služavka, a iza nje je, teatralno stojeći u podnožju dugačkog stepeništa, stajala glamurozna Ester Friman.

„Draga!”, povikala je Ester promuklim glasom, raširivši ruke. „Nekoliko starih prijateljica koje si zadužila svojom dobrotom okupilo se da proslavi tvoje oslobođanje.”

Okrenula se služavki.

„Andžela, kaži ostalima da je naša gošća stigla. Doli”, ponovo se okrenula ka Doli, „dođi sa mnom.”

Na spratu, u glavnoj sobi osvetljenoj svećama, predivna somotska haljina visila je sa spoljašnje strane vrata ormara, ogrnuta ešarpom koja ide uz nju. Na toaletnom stočiću stajao je čitav niz pribora za sređivanje kose i šminkanje. Na krevetu je ležala kućna haljina. U susednoj sobi već je bilo spremno kupatilo.

Ester je Doli dala čašu šampanjca.

„Bez žurbe, Doli. Sad imaš sve vreme ovog sveta.”

Sat kasnije, Doli je sedela za velikim trpezarijskim stolom kratim raznim vrstama mesa, povrća, hleba, sosova i s dovoljno vina da sve budu zadovoljne danima. Prigušena svetlost i ovde je delovala magično. Zahvaljujući plamtećem kaminu, nizu sveća na njemu i koncertnom klaviru, oronula prostorija delovala je veličanstveno.

Dok je služavka obilazila oko stola točeći slasno, rashlađeno vino, Doli je na trenutak pogledala „prijateljice” okupljene na večeri dobrodošlice.

Na suprotnom kraju stola sedela je Ester Friman, obodom svoje čaše zavodnički dodirujući čašu žene koja je sedela pored nje. Daj šta daš, pomislila je Doli. Ester je bila od onih zatvorenica koje su uspevale da uoče pogodnu seksualnu igračku u roku od nekoliko sekundi po zatvaranju. Njena poslednja žrtva bila je Džulija Loson, takođe zatvorenica iz Holoveja. Džulija je bila doktorka osuđena zbog prevare s receptima. A bila je, kao što je Doli znala, i heroinska zavisnica.

Desno od Doli bila je Glorija Radford, još jedna bivša zatvorenica. Bučna i neotesana, večeras je bila u tesnoj haljini od lažne

leopardove kože i pričala je masne viceve vrišteći promuklim glasom na Ketlin O'Rajli prekoputa nje. Ketlin je bila punačka, u srednjim četrdesetim i, koliko se Doli sećala, robijala je zbog prevare. Duga kosa bila joj je nemarno vezana, a pogužvana satenska bluza uflekana i napeta do pucanja pod pritiskom njenih bujnih dojki.

Doli je na kraju pogledala u veoma lepu ženu levo od nje. Prepoznala je njeno lice, ali nije mogla da se seti zašto je Koni Stivens robijala, mada se sećala da je uvek sva uplakana tvrdila kako je potpuno nevina. Koni su krasile upadljive obline, izblajhana plava kosa, podsećala je na Merilin Monro i imala izazovno napućene usne filmske zvezde. Doli je pretpostavila da je robijala zbog prostitucije.

Kad je Glorija završila svoju prostačku šalu, svi su se nasmejali pomalo preglasno. U nastaloj pauzi, Ester je podigla čašu nazdravljajući njihovoj počasnoj gošći, a ostale su je sledile gledajući je sa iščekivanjem. Doli je pogledala oko sebe i nasmešila se. Nije imala pojma šta hoće od nje, ali mogla je da čeka. Bila je naviknuta na čekanje.

Sadašnjost

Kuća Rouz kotidž bila je prazna osam meseci. Bila je to lepa jednospratnica s crnim drvenim ragastovima iznad glavnih vrata i svakog od pet prozorčića – tri na spratu i dva u prizemlju. Bršljan je potpuno prekrivao zaklonjeniji, zapadni zid s prednje strane kuće dižući crepove s krova, ali na izloženijoj, istočnoj strani, kamen je bio go i uglačan snažnim vetrovima s brda koji su ga vekovima šibali. Iz određenih uglova kuća je izgledala kao da se naginje ulevo.

Pošto je kuća bila na selu, sa štalama i ambarom, okolni prostor bio je prilično neuređen i pre nego što je ostala prazna, ali mali pojas ispred samih ulaznih vrata bio je ukrašen uskim stazama koje su vijugale oko leja s ružama. Divlje ruže, prepuštene sebi, i dalje su se borile s promenama što nose godišnja doba, ali danas su delovale posebno dražesno. U stvari, jedino su one podsećale na pređašnju lepotu same kuće.

U kući je nameštaj bio pomešten na sredinu sobe, ispred kamina. Teška drvena komoda i dve police za knjige okruživale su dvosed od konjske dlake na koji su bila naređana četiri stola. Deo knjiga s polica bio je naguran u praznine ove improvizovane lomače, a ostatak ubačen u ognjište povrh velike gomile papira.

Iznenada, prozorčići u prizemlju levo i desno od ulaznih vrata rasprsnuli su se pod ogromnim pritiskom vreline iznutra, te su srča i iverje zasuli gredice s ružama. Plamen je brzo zahvatio drvene ragastove i u roku od nekoliko sekundi dim je ogaravio bele kamene zidove.

Dnevnu sobicu uskoro je progutao plamen dižući se do greda na tavanici, šireći se do drvenog stepeništa i dalje na sprat. Na kraju se s greda tavanice probio između škrljčanih ploča na krovu i iskre su se uskoro prenele na ambar, i dalje pun sena za konje kojih odavno nije bilo. Ambar je planuo kao šibica i od tog trenutka više nije bilo šanse da se požar zaustavi.

Iz malog stambenog naselja pola kilometra odatle stigao je prvi poziv vatrogascima. Susedi su gledali kako se mrki dim diže u vedro plavo nebo. Dok je kuća bila nastanjena, iz dimnjaka se uvek dizao pramenasti svetlosivi dim, ali ovo je bilo drugačije. Dim je delovao teško i zagušljivo i nije prestajao da kulja.

Počela su nagađanja kako je požar izbio. Je li ga izazvala neka skitnica pokušavajući da se ugrije? Ili je dečja igra otišla predaleko?

Vatrogasci su primili ukupno četrnaest poziva posle kojih su dvojica vatrogasna kola iz stanice u Ejlsberiju odjurila ka Rouz kotidžu. Kad su stigla, unutrašnjost kuće je već bila skoro potpuno izgorela, dok je ambar bio samo gomila ruševina i pepela. Međutim, štale koje su se nalazile nešto dalje od kuće i dalje su buktale.

Kad je vatrogasna brigada stigla, podelili su se u dva tima – jedan da gasi požar u kući, a drugi da spreči širenje požara iz štala na šumu iza njih. Bilo je lakše savladati požar u štalama jer, pošto je drveni ram izgoreo, vatra više nije imala čime da se hrani. Međutim, požar u kući se povremeno raspaljivao dok je vatra nalazila novo gorivo na spratu i u drvenim krovnim gredama. To je bilo dovoljno da plamen ponovo oživi.

Kad je pala noć, okolina kuće je izgledala kao močvara, a ruže su bile potpuno uništene pošto su ih satima gazile teške čizme vatrogasaca. Ono što je ostalo od nameštaja izbačeno je

u baštu ispred kuće da požar ne bi ponovo buknuo, pa je lepi ružičnjak sad izgledao kao deponija.

„Stoj!”, povikao je komandir vatrogasaca izlazeći iz rupe koja je nekad predstavljala ulazna vrata. „Neka se niko ne vraća unutra!”

Uzeo je telefon i pozvao Sali Boun. Bilo je kasno i telefon je zvonio prilično dugo pre nego što je najzad odgovoreno na poziv.

„Sal, ovo je za tebe. Imamo leš.”

Požarna istražiteljka Sali Boun stigla je na mesto požara u jedanaest uveče. Od vrata nadole bila je u iznošenoj vatrogasnoj uniformi, ali od vrata naviše izgledala je besprekorno. Duga smeđa kosa bila je u labavoj, nisko upletenoj pundi pričvršćenoj starom ukosnicom od belih perli i srebrnih listića, a laka šminka naglašavala je njenu prirodnu lepotu. Sve kolege su se i inače ložile na nju, pa im je njen dolazak svakako ulepšao to naporno veče. Njoj to nije smetalo. Poštovali su njen položaj, pa im ni najmanje nije zamerala što bi joj povremeno odmerili zadnjicu.

„To je mnogo bolje nego kad muškarci *ne bi* gledali moju zadnjicu”, bio je njen odgovor na ženske primedbe na opušteni seksizam njenih kolega. I Sali je odmeravala njih, pa je smatrala da imaju pošten odnos.

Uz Sali je bio mladi forenzičar nateklih očiju i slabe kose. Vukao je kofler veliki skoro koliko i on sam i držao se nje kao pilepljen. Još nije bio navikao na smenski rad, ali ako ga je pozvala Sali Boun, to znači da je dobar u svom poslu. Ostalo će naučiti.

Gomila drvenog nameštaja u dnevnoj sobi Rouz kotidža sad je bila u ruinama. Mesingane ručke i šarke komode ležale

su na podu ispred samog ognjišta, a na urnisanoj sofi, napola stopljen s oprugama, bio je pocrneli leš, ugljenisan do neprepoznatljivosti.

„Bože”, promrmljala je Sali izvadivši kameru da snimi mesto požara, počevši od ulaznih vrata i metodično se krećući ka središtu prostorije i lešu. Njen mladi forenzičar je čekao napolju dok mu ne bude naloženo da uradi nešto.

„Sali, stoji!”, povikao je komandir vatrogasaca. Ukopala se u mestu. Komandir nije bio pričljiv i sve njegove kolege su znale da govori samo kad ima nešto važno da kaže. „Vrati se natrag, Sal. Odmah. Molim te.”

Sali je počela da korača unazad sledeći potpuno istu putanju kojom je ušla.

Začuo se zaglušujući prasak tačno iznad Saline glave. Neko ju je dograbio za opasač i povukao unazad silinom konopca za bandži skokove, a komandir ju je dočekao u naručje. Kad ju je čvrsto uhvatio, pao je na leđa zajedno s njom. U sledećem deliću sekunde gvozdeni okvir kreveta pao je sa sprata tačno na mesto na kom je ona stajala. Oblak prašine i pepela digao se u vazduh i prošla je večnost dok se nije slegao. Kad se prašina slegla, komandir je i dalje bio na podu, držeći Sali između svojih nogu, rukama je čvrsto stežući oko pojasa. Dve bliže nožice kreveta napravile su duboke rupe u podu dnevne sobe, a druge dve su opkoračile ostatke kauča i ugljenisano telo koje je, začudo, i dalje bilo u komadu.

Komandir je na trenutak jače stegao Sali oko struka pre nego što ju je pustio. Taj kratki stisak uverio ju je da je bezbedna. Dok se hvatala za komandirova kolena da bi se uspravila, on ju je uljudno gurnuo napred položivši joj šaku na krsta, a ona nije mogla da ne pomisli kako je strašna šteta što on toliko liči na njenog oca.

* * *

Kad je stigao na lice mesta, inspektor Martin Preskot bio je ozlojeđen što mora da sačeka završetak procene rizika pre nego što uđe u kuću. Nije mogao da zamisli tri iritantnije reči od „jebena procena rizika”.

Preskot je duže od dvadeset godina bio nadređeni Salinoj sestri i njihove porodice su bile bliske. To nije bilo neobično za ruralni Ejslberi, niti za lokalne hitne službe. Sali je znala da će biti nestrpljiv, pa ga je zabavila pokazujući mu snimke unutrašnjosti dok su čekali da krhka tavanica i trošni zidovi budu osigurani.

„Prvo smo pomislili da bi mogao biti skitnica”, rekla mu je.
„Muško je?”

Preskot je sa osmehom doveo u pitanje Salinu pretpostavku. Na osnovu snimka je bilo jasno da je u ovom trenutku nemoguće odrediti pol žrtve požara. Preskot je izmamio Salin osmeh bez svesne namere. Pomislila je kako on zbog svog teškog jorkširskog akcenta zvuči veselo čak i kad spuštaju jedno drugom.

„Izvini”, ispravila se. „Prvo smo pomislili da bi to mogao biti leš skitnice koji je na svoju nesreću slučajno izazvao požar zapalivši sveće da se zagreje. U kući nema struje, a našli smo nekoliko mirišljavih sveća rasutih po dnevnoj sobi – na kaminu i u ognjištu. Ali kad sam pažljivije pogledala ostatke na podu pored samog kauča, stekla sam utisak da je nameštaj nagomilan oko njega. Mislim, oko leša.”

„Znači, tu je prvo bio leš?”

„Na tebi je da to odrediš, Martine.”

„Zapaljivo sredstvo?”

„Još nije utvrđeno.”

Preskot je bio razočaran kad se snimak završio.

„To je sve što imaš?”

Sali je pustila drugi snimak koji je počeo slikom gvozdenog okvira kreveta koji leži preko kauča. Preskot je zažmurio i teško uzdahnuo videvši da je njegovo mesto zločina zatrpano teškim bračnim krevetom. Tihi uzdah bio je praćen rečju „Sranje!”.

Preskot je zastao da se presabere. Dok je razmišljao, oči su mu sevale levo-desno kao da mu kroz glavu proleću različiti scenariji. Delovao je kao veoma opušten čovek, ali ispod prividno mirne površine stalno je ključalo. Blago disleksičan, ubrzo po stupanju u policiju, odlučio je da više nikad ništa ne napiše pred drugima. Zato je rešio da sve pamti, a tako pretrpanom mozgu ponekad je trebalo malo više vremena da obradi ono što vidi. Iako je svoj intelekt skrivao iza severnjačke blagoglagoljivosti, Preskot je bio pametan čovek i uvek je vredelo sačekati ga.

„Dobro, pa, znaš pravila, Sal. Ovo je sumnjiva smrt, tako da moram pretpostaviti da se radi o ubistvu dok dokazi to ne opovrgnu.” Udaljio se od Sali pre nego što je stigla da odgovori i zaputio se ka kući da vidi može li bar da proviri kroz rupu koja je nekad bila prozor. „A ako je reč o ubistvu, onda gubim dragoceno vreme stojeći ovde dokon!”

Sali je pojurila napred i preprečila mu put nateravši ga da stane.

„Ovo je možda tvoje mesto zločina, inspektore Preskote, ali nećeš ući unutra dok ja ne kažem da je to bezbedno.”

Preskot je spustio pogled na Sali. Bila je bar deset centimetara niža od njega, ali bila je žustra i nije nameravala da popusti.

„A ja još nisam završila”, dodala je.

Premotala je drugi snimak unapred i zaustavila ga na sedam minuta i trideset dve sekunde. Na zidu iznad kamina videla se reč PERVERZNJAK naškrabana crvenom bojom. Bila

je uglavnom prekrivena debelim slojem čađi, ali slova su se ipak razabirala.

„Izgleda da možda imate ubijenog seksualnog prestupnika. A sumnjam da je ovamo dospeo svojom voljom.”

Preskot je izvadio elektronsku cigaretu iz levog džepa jakne.

„Znam da bi trebalo da budem zadovoljan što moram da sačekam da mi se dozvoli pristup mom mestu zločina, ali to me samo još više nervira. Ne znam da li se ta reč odnosi na ovaj leš ili ne, je li tako? Sad sam još nervozniji nego što sam bio dok mi to nisi pokazala.” Povukao je iz elektronske cigarete, ali ona nikako da proradi. Vratio ju je u džep, pa iz drugog džepa izvadio paklo cigareta i upaljač. „Isposlušaj svoja pravila i obezbedi ovo mesto što brže, a ja ću biti ovde i skraćivati sebi život.”

Prošlo je šest sati pre nego što je Martin Preskot mogao da navuče plavo zaštitno odelo i cipele. Bela papirna maska za lice visila mu je oko vrata dok je gledao kako Sali pokazuje delimično urušen krov mrmljajući nešto komandiru. Kad je komandir klimnuo glavom, Preskot je smesta navukao masku. Čutljivi čovek je rekao svoje.

Unutar Rouz kotidža skele su držale ugljenisane grede tavanice, a klimavi kamenovi su uklonjeni iz zida, tako da je preostala struktura bila relativno čvrsta i bezbedna. Vizuelno, sve je izgledalo onako kako je Preskot očekivao na osnovu Salinih snimaka, ali ništa nije moglo da ga pripremi za smrad leša. Zadah sprženog mesta i kostiju nadvladavao je sve ostalo i čak je i kroz masku mogao da nanjuši i oseti prepoznatljiva ogavna isparenja „dugačke svinje”.

„Dugačka svinja’ je kanibalski naziv za ljude”, objasnila je Sali kad su se prvi put sreli na mestu zločina pre više od

četrnaest godina. „Po svemu sudeći, imamo ukus svinjetine s roštilja, a dok se pečemo, svakako imamo isti miris.”

„Jebote”, Preskot je promrmeljao kroz masku. „Nije ni čudo što si sama.”

Preskot i Sali su sad samo stajali unutar rupe u zidu koja je nekad predstavljala ulazna vrata Rouz kotidža i gledali kako kerovođa vodi svog španijela kroz ruševine. Pas je nosio crvene čizmice od platna pričvršćene čičak trakom oko članaka, s debelim gumenim đonovima koji su mu štitili šape od tinjajućeg žara i oštrog šuta da bi pas mogao bezbedno da se kreće. U kući se čulo samo ponavljanje komande „Pokaži mi, Amber”.

Kerovođa nije dozvoljavao Amber da priđe kauču pošto je ugljenisano telo i dalje bilo tamo. Kuja je vredno radila njušeći i obilazeći ostatke nameštaja. Mahala je repom sa isplaženim jezikom i preskakala i obilazila nagoreli šut, ali nije davala nikakve naznake prisustva zapaljivog sredstva.

„Možda je vatra gorela dovoljno jako da uništi tragove zapaljivog sredstva?”, nagađala je Sali. „Ili je korišćeno neko koje je manje uobičajeno. Pas prepoznaje samo ona najčešća, kao što su benzin ili kućne hemikalije. Vaši forenzičari bi ipak mogli naći zapaljivo sredstvo na predmetima koje ćete prikupiti.”

„Postaraću se da u džepu imam tenisku lopticu ako uspeju u tome.”

Sali se zakikotala ne mogavši da iz glave otera sliku čitavog forenzičkog tima obučenog da traži dokaze uz obećanje da će dobiti lopticu kao nagradu.

„Mislim da loptica pali samo kod Amber.”

Preskot je mahnuo svojim forenzičarima u plavim odelima da uđu na mesto zločina. Pokazao je kauč.

„Momci, tamo je leš, ali on neće nikud, pa ne žurite i nemojte da oštetite druge dokaze samo da biste ga izvukli.”

More klimajućih glava u plavim zaštitnim kapuljačama rasulo se po sobi i počeli su da skupljaju sve što bi moglo biti korisno – drvo, mesing, šarke, gips, krevetske opruge. Svi predmeti su zasebno dvaput umotani u najlonske kese da bi se sačuvali potencijalni tragovi zapaljivog sredstva.

Kad se konačno našao na mestu zločina, Preskot je imao svetačko strpljenje. Mogao je da vidi kako se točkovi mašinerije okreću, kako njegovi policajci rade i kako dolazi do napretka. Ušao je dublje u rusvaj za forenzičarima, pustivši ih da mu raščiste put, a Sali ga je pratila. Ovo je sad *njegovo* mesto zločina i ona je apsolutno poštovala tu promenu ovlašćenja.

Na kraju, u relativnoj tišini, Preskot i Sali su došli do kauča. Gvozdeni okvir kreveta koji je u međuvremenu uklonjen, promašio je lež kad je pao. Uprkos tome, lež je bio teško oštećen. Lice nije bilo samo sprženo do kostiju već su jagodice i donja vilica bili smrskani, a mnogi zubi su nedostajali.

„Je li to oštećenje lobanje moglo biti izazvano padom nekog dela kuće?“, upitao je Preskot.

Sali se nagnula da bolje pogleda. „Tavanica je bila uglavnom urušena kad smo stigli, tako da boga pitaj šta je sve propalo odozgo i palo na kauč. Pravilnije pukotine na lobanji mogu biti posledica vreline. Lobanja ponekad može da prsne ako je vreline dovoljno jaka.”

„Baš šteta što su zubi ovog tipa toliko oštećeni“, Preskot je primetio skoro za sebe. Onda je dodao glasnije: „Pogledajte prokleti haos koji ste napravili od ovog mesta!”

Sali je upravo htela da se obrecne na njega, a onda je pogledala njegovo delom zaklonjeno lice. Oči su mu bile nabrane u uglovima i shvatila je da se smeši.

„Prokleti požari“, Preskot je nastavio izbegavajući njen pogled. „Ako vatra ne uništi dokaze, uništi ih voda.” Počeo se po glavi preko zaštitne plave kapuljače i oči su mu ponovo

zaigrale dok je razmišljao o svemu što vidi. „Ako je ovo ubistvo, možda imamo posla s nekim ko se razume u forenziku, znaš. Mislim, sa izgorelog drveta se ne mogu uzeti otisti prstiju, a pod vodom ne ostaju tragovi obuće.”

Pažnju mu je odjednom privukao sadržaj ognjišta. Voda iz vatrogasnih creva u tom delu sobe izgledala je kao tanko nanesena crna farba, rezultat kakav biste očekivali kad se zapaljeni papir raspe u fini, rastvorivi pepeo. Dublje unutar ognjišta, potpuno netaknuti vodom, stajali su ostaci nečega što je izgledalo kao svežnjevi suvog, nagorelog papira. Od papira su sad ostali samo delići prvobitnog oblika, ali njihov obim je zbnjivao.

Preskot je uzeo najduži od četiri žarača i pažljivo odgurnuo gornji sloj papira u nadi da će doći do očuvanijih primeraka ispod njega. Potrudio se da ne ošteti osetljivi papir. Na kraju je ugledao jedan netaknut komad, ne duži od centimetra, na kom se jasno videla prepoznatljiva plavo-zelena šara iz donjeg levog ugla stare novčanice od pet funti. Preskot je pažljivo uzeo taj krhki dokaz i stavio ga na Salin dlan u rukavici.

„Ovo je keš, Sal. Svi ovi svežnjevi papira... to je keš.”

Džek Vor je bio muškarac upečatljive lepote. Guste crne obrve nadvijale su se iznad tamnosmeđih očiju. Imao je rupicu na bradi stalno prekrivenoj dvodnevnom strnjikom, a kad bi se nasmešio, na obrazima bi mu se pojavile dve dugačke brazde, od brade do jagodica. Bio je prirodno atletske građe i sve mu je odlično stajalo.

Njegova partnerka Megi uvek je govorila da je dobro što je tako sjajno građen jer se nikad nije trudio oko odeće, ali šta god da je nosio, najviše ga je volela bez pantalona. Međutim, prvo su je privukle njegove oči. Kad bi se namrštio, Džekove

oči su dobijale takvu žestinu da biste mu poverovali i ako bi vam rekao da bi mogao pobediti Dejvida Heja.¹ Izvijenih obrva, izgledao je kao nežna, nevina dušica o kojoj bi svaka žena s oduševljenjem brinula. Megi je obožavala Džeka upravo zbog tog balansa između muškarca i dečaka. On je bio njen zaštitnik i njen ljubavnik, njen oslonac i prijatelj.

„Gde je sako koji ide uz košulju koju si mi spremila?“, doviknuo je Džek iz spavaće sobe. Voleo je da je zove „glavnom“ spavaćom sobom, iako je bila iste veličine kao druga spavaća soba. Prema Džekovom mišljenju, izdvajao ju je pogled na Tedington.

Megi nije odgovorila, pa je Džek morao da ode u kuhinju da je nađe. Na pultu za doručak stajala je činija žitarica i šolja čaja koje je spremila za njega. Preko naslona njegove stolice bio je sako, a ispod stolice cipele. Megin kiseli osmeh poručivao je: *Zašto ovo radimo svakog jutra?*

Džek ju je poljubio i čvrsto je zagrlio. Nikad mu nije dosadilo da drži Megi u naručju. Njemu se činilo da ona izgleda isto kao kad su se upoznali. Džek je smatrao da Megi s lakoćom održava savršenu figuru, ali ona se svakog dana svojski trudila da ode u bolničku teretanu na pauzi za ručak, a kad bi Džek kolima otišao na posao, krenula bi od kuće ranije kako bi u bolnicu stigla peške. To svakodnevno vežbanje ne samo što je bilo dobro za Megino telo već je na nju delovalo izuzetno terapijski, oslobađajući je dela stresa, pritiska i užasa činjenice što je doktorka na praksi. Ni Džekov ni Megin posao nije bio lak. Raspored smena i naporne radne obaveze nametali su povremeno prisustvo brze hrane na njihovom jelovniku, a kad bi u retkim prilikama mogli da provedu dan zajedno, najviše su voleli da izađu na piće, večeru i u bioskop.

¹ Britanski bokser, bivši svetski šampion u teškoj kategoriji. (Prim. prev.)

Megi je vežbala da bi ostala lepa za Džeka, a Džek nije radio apsolutno ništa da bi ostao u formi za Megi. Ona je bila tridesetčetvorogodišnja žena koja vodi računa o zdravlju, a on nemarni tridesetšestogodišnjak. U oštrom kontrastu s Džekovom hitklifovskom pojavom, Megi je bila plavooka plavuša. Džek je obožavao njen jutarnji izgled, kad se iskotrlja iz kreveta razbarušene kose i blede besprekorne kože bez sloja šminke koji je skriva. Bila je najlepša žena koju je ikad video i koju će ikad videti. Nikad nije pogledao neku drugu.

Megi je upravo bila stigla iz noćne smene na ortopedijskom odeljenju bolnice „Nova Viktorija”. To joj je bila treća nedelja po novom rasporedu i mada se kući uvek vraćala iscrpljena, ipak je spremala Džeka za posao pre nego što ode u krevet. Kad on uveče stigne kući, ona će već biti na poslu, tako da je taj zagrljaj morao da mu potraje bar dvadeset četiri sata. Džek je zaginjurio lice u Megin vrat. Inače je mrzeo njen miris po povratku s posla – grozni spoj alkoholnog sredstva za dezinfekciju ruku, onog hemijskog zapaha koji se oseća u svim bolnicama, naftalina i povremeno povraćke, ali jutros je kasnio, pa je ona već bila stigla da se istušira i zato je mirisala na mandarine.

Pre četrnaest meseci Megi i Džek su se složili da je selidba iz Devona u London pravi potez za njenu karijeru. Njegova karijera, kako je rekao, nije važna koliko njena. Megi je znala da želi da postane ortopedski hirurg, dok je Džek bio siguran jedino u to da želi da može da ode i gleda Plimut argajl kad god igraju kod kuće. Nije bio lenj, ali nije mogao da se skrasi. Ili, kako je on to govorio, bio je na raskršću.

S trideset šest godina, Džek je dosad trebalo da bude u najmanju ruku inspektor, a ne samo mlađi inspektor. Kad ga je Megi pitala mogu li da se presele u London zbog njene karijere, rekao je: „Važi. Hvatanje bandi je pomalo kao čuvanje ovaca, pretpostavljam. Samo s noževima.”

Megi je pitala Džeka šta on stvarno želi, a jedini odgovor koji je uspeo da smisli bio je: „Tebe”, što, iako slatko, nije bilo od pomoći. Onda je odgovorio ozbiljnije.

„Hoću ono što vidim u tvojim očima kad staviš stetoskop oko vrata. Ponosna si na ono što radiš, Megs. Oduševljena si. Hoću da osetim oduševljenje.”

London je, zapravo, bio ogroman rizik, kako emotivno tako i finansijski, ali zahvaljujući Džekovoj posvećenosti Megi, odluka se pokazala kao prava. Nisu poznavali nikog na jugoistoku zemlje, i mada je Megi mogla da sklopi doživotno prijateljstvo u redu pred kasom u supermarketu, Džek je bio povučeniji. Nije mario za prijateljstva jer je imao Megi, ali im je novac zadavao brige. Od situacije u kojoj su imali i dovoljno vremena i dovoljno novca na kraju meseca, došli su dotle da su jedva sastavljali kraj s krajem i viđali se samo u prolazu. I morali su da planiraju po dva meseca unapred sve vanredne troškove kao što je tehnički pregled kola. Ali Megi je izlazila na kraj sa svim tim. Ona je bila organizator i nikad nije paničila kad bi im račun ušao u minus.

Džek je pristao na preseljenje koje im je promenilo život jer je oduvek znao da Megi čeka velika sudbina i nije želeo da je njegova neodlučnost sputava. Džekov aktuelni šef, viši inspektor Sajmon Ridli, slučajno je čuo za njegov premeštaj i malo je kopao. Džek je u Devonu uživao ugled vrednog radnika sa izuzetnim okom za detalje i prirodnim talentom za razgovor s ljudima, njihovu procenu i nalaženje najboljeg načina da od njih dobije ono što želi. Njegova tehnika vođenja razgovora bila je izuzetno cenjena, mada u Totnesu nikad nije testirana do krajnjih granica. Ridli je odlučio da Džeku pruži šansu da se snađe u Odeljenju za teške zločine, ali je veoma brzo zaključio da to što Džek nije bio unapređen na ranijem položaju nije toliko posledica lokacije na kojoj je radio, koliko njegovog manjka

ambicije. Međutim, bio je marljiv i obavljao je svoj posao, te ga je Ridli zadržao... zasad.

Tog jutra Džek je bio na redu da vozi njihova kola i dok je seдео u gužvi na putu A3 kod Batersija, gorko je žalio zbog toga. Poslovni mobilni je poigravao na sedištu pored njega, pišteći i vibrirajući dok je poruka za porukom stizala preko aplikacije Holms. Holms je bio sveto pismo za informacije povezane s policijskim slučajevima i redovno je instaliran na tablete dodeljene za korišćenje u sudu, ili za rad na slučajevima. Ali tehnologija je bila nepouzdana, te su mnogi policajci investirali u vrhunske telefone i na njih instalirali Holms. To je bilo dozvoljeno, ali jedva.

Dok se pištanje i vibriranje nastavljalo, Džek se nasmešio i odmahnuo glavom zamišljajući gramatički i pravopisno savršene poruke starijeg inspektora Ridlija s uputstvima za taj dan. Ridli je celo jutro proveo na sastancima, pa zato nije bilo važno što Džek malo kasni. Nadoknadiće to posle radnog vremena pošto će Megi opet biti u noćnoj smeni, a njega će kod kuće dočekati hladna postelja.

Ridli je vodio tim od dvanaest policajaca Odeljenja za teške zločine. Slučaj na kom je Džek trenutno radio započeo je s jednim mladim ocem koji je slučajno bio inženjer, te je shvatio da monitor za bebe u sobi njegove ćerkice šalje signal na tri uređaja, dva više nego što je očekivao. Monitor je hakovala nepoznata osoba, ili osobe, da bi gledali njegovu ćerku dok spava.

Nakon što je policija odredila geografski okvir u kom su se kretali „divlji” signali, počeo je terenski rad. Stotine sati nalaženja svih poznatih pedofila i njihovih pomagača u toj oblasti, razgovori s njima i sužavanje kruga osumnjičenih. Tokom nekoliko meseci otkrili su stotine hakovanih monitora za

bebe, sve u istom radijusu od osamdeset kilometara. Posetili su sedamsto pedeset šest pedofila, njihovih prijatelja i članova porodica i suzili spisak na trideset dve osobe. A onda na jednu – izvesnog Donala Svinija, koji je delio ćeliju s čovekom čiji je neosuđivani sinovac pedofil prodavao monitore za bebe na veliko.

Bilo je 8.45 kad je Džek krenuo niz sivi hodnik ka zajedničkoj inspektorskoj kancelariji. Nije bilo apsolutno ničeg dinamičnog u ovom delu stanice. Zastao je na ulazu u kantinu, udahnuo miris kafe i skrenuo unutra.

Polako je pregledao sve SMS poruke i mejlove uz espresso i kroasan umočen u med. Kafu je pio samo na poslu jer je Megi mrzela njen miris i ukus kad bi je poljubio, a poljupci s Megi su mu bili preči od kofeina, te se kod kuće suzdržavao od kafe. Ali trebao mu je kofein da bi pregurao ovaj prokleti slučaj.

Kantina je bila prepuna uniformisanih policajaca. Neki su jeli teške obroke, a drugi lake doručke, u zavisnosti od toga koliko im je smena odmakla. Dok je na osnovu Ridlijevih poruka pravio plan za taj dan, šmrknuo je u kroasan rasuvši fine ljuspice peciva po stolu. Ridli je napisao:

Lorin izveštaj napisan posle osam uveče poništava tvoj od juče ujutru, a ne dopunjava ga. Molim te, ispravi to u sistemu. Odštampaj to u tri primerka i ostavi ih na mom stolu.

Ridli je bio jedini čovek na svetu koji je SMS poruke pisao punim rečenicama. Džek se uspravio na stolici i pogledao po kantini, brišući nadlanicom uporne puteraste mrvice oko usta. Čuo je deliće razgovora dok su policajci pričali o slučajevima na kojima rade, o nedavnim hapšenjima, racijama koje spremaju. Količina adrenalina i testosterona oko Džeka bila

je vrtoglava, ali ništa od toga nije poticalo od njega. Znao je da su članovi njegovog tima za svojim stolovima, fokusirani i željni da nađu proketo đubre koje gleda tuđu decu kako spavaju. Zašto onda on kasni i sedi sam u kantini? Pa, koliko god prijateljski nastrojen i srdačan bio Ridlijev tim, Džek ih je i dalje držao na distanci.

Džek je od prosečne ribe u prosečnoj bari postao veoma sitna riba u najvećoj bari u zemlji – Metropolitanskoj policiji. I osećao se nesnađeno. Posle četrnaest meseci rada za Met i dalje nije mogao da nađe motiv i strast za svoj posao u Londonu, niti da oseti da mu je tu mesto, a dok su meseci promicali, iskreno se plašio da se to nikad neće ni desiti.

Kad je Džek najzad stigao u kancelariju svog tima, sledio se na pragu. *Sranje!* Ridli *nije* proveo jutro na sastancima i Džekovo kašnjenje je *baš* veliki problem.

Ridli nije obratio pažnju na Džekovo prisustvo, a niko iz tima nije se usudio da skrene pogled dok je ovaj govorio. U toku je bio neplanirani brifing kao reakcija na telefonski poziv inspektora Martina Preskota iz Ejlsberija.

„Upravo nam je predat slučaj požara u kom su nađeni ugljenisani ostaci nepoznate osobe zajedno s oko dva miliona funti u starim novčanicama, takođe spaljenim. Slučaj se tretira kao ubistvo, paljevina i pljačka. Dobili smo ga jer se čini da bi mogao biti povezan s jednim od naših starih slučajeva iz devedeset pete – najvećom pljačkom voza koju je ova zemlja ikad videla. I siguran sam da se sećate da niko nije uhapšen zbog toga, a preko trideset miliona je nestalo bez traga. Po podne idemo u Ejlsberi, nakon što posetimo Donala Svinija.”

Tek tad Ridli je pogledao u Džeka. U njegovim tamnim očima bila je zastrašujuća kombinacija besa i razočaranja.

„Ti ćeš sa mnom”, rekao je, pa otišao u svoju kancelariju i zalupio vrata za sobom.

Članovi tima su se nelagodno meškoličili na stolicama pitajući se šta je, dodavola, Džek mislio kad je toliko zakasnio. Kad je Džek osramoćeno pognuo glavu pitajući se može li ovaj dan ikako biti gori, ugledao je kap meda kako mu curi niz nogavicu pantalona.